

Subsidieprogramma / Subsidy programme	:	COVID-19 Programma
Dossiernummer / Dossier number	:	5.1.2e
Aanvrager / applicant	:	5.1.2e
Projecttitel / Project title	:	Identificatie van de pathogenese van COVID-19 pathologie in de Nederlandse bevolking en ontrafeling van verschillen in pathogenetische mechanismen tussen hoog- en laag-risico groepen.
Beoordelingscode / Assessment code	:	5.1.1c

1. Antwoord op opmerkingen commissie n.a.v. projectidee

1.1

In hoeverre hebben de aanvragers de opmerkingen van de commissie op het projectidee geadresseerd?

De aanvragers is gevraagd in een aparte bijlage een respons te geven op de punten van de commissie zoals genoemd in de adviesmail. Zijn deze punten adequaat weerlegd of beantwoord? Zo nee welke punten zijn onvoldoende weerlegd of beantwoord en waarom?

De verdeling in work packages in de huidige vorm is een verbetering. De doelen van de verschillende onderdelen zijn i.h.a. zeer algemeen gesteld, m.u.v. WP3, dat grotendeels focust op aspergillose. DE aanpak blijft inventariserend en is niet of nauwelijks 'hypothesis-driven'.

2. Kwaliteitscriteria

Legenda: ZG (zeer goed), G (goed), V (voldoende), M (matig), O (onvoldoende)

Kwaliteitscriteria volgens de oproep tekst zijn:

2.1 Probleemstelling en doelstellingen

Denk daarbij aan:

- Helderheid, concreetheid probleemstelling en doelstelling. Is de doelstelling SMART (specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdsgebonden) geformuleerd?
- Is helder wat de beoogde opbrengsten zijn en voor wie deze zijn bedoeld?

2.2 Plan van aanpak

Denk daarbij aan:

- Theoretische of empirische onderbouwing
- Adequaatheid van plan van aanpak voor de probleemstelling/doelstelling
- Geschiktheid van gekozen methoden/analyses (design, studiepopulatie, data-bronnen)
- Is er een heldere powerberekening toegevoegd, indien van toepassing?

2.3 Haalbaarheid

Denk daarbij aan:

- Is het een realistische verwachting dat het project snel kan starten?
- Is het onderzoek haalbaar in de huidige pandemietoestand?
- Is de recruteringsstrategie en inclusie verwachting realistisch?
- Is de beschikbaarheid van faciliteiten/mensen realistisch?
- Zijn de verwachte resultaten, fasering en tijdsplanning realistisch?

2.4 Projectgroep

Denk daarbij aan:

- Zijn in projectgroep relevante disciplines en beoogde einddoelgroep(en) vertegenwoordigd (o.a. patiëntenvertegenwoordigers, burgers)?
- Is het helder welke deelnemers welke rol hebben?

2.5 Kennisoverdracht en implementatie

Denk daarbij aan:

- goede mix van activiteiten voor kennisoverdracht en/of bestending;
- mate waarin de betrokkenheid van gebruikers en doelgroepen (inclusief patiëntenvertegenwoordigers) aandacht

krijgt;
- is de implementatiestrategie duidelijk?

2.1 Samenvattend oordeel kwaliteit: toelichting naar de aanvragers

Benoem sterke punten per onderdeel:

- 2.1 Probleemstelling en doelstellingen
- 2.2 Plan van aanpak
- 2.3 Haalbaarheid
- 2.4 Projectgroep
- 2.5 Kennisoverdracht en implementatie

2.1 Probleemstelling en doelstellingen: Het is inventariserend pathologie-onderzoek; dit kan in samenhang met werk, verricht buiten het bestek van deze aanvraag (wereldwijde voortgang van het COVID-19 onderzoek) wellicht significante voortgang mogelijk maken in de kennis over en inzicht in ziektemechanismen van COVID-19.

2.2 Plan van aanpak: Het betreft een Nederlands samenwerkingsverband voornamelijk binnen academische pathologieafdelingen, waarbij sterke kanten van de participerende afdelingen in onderlinge samenhang benut worden.

2.3 Haalbaarheid: Het project geeft een extra impetus aan de al lopende samenwerking op het gebied van pathologisch COVID-19-onderzoek. De plannen zijn met de beschikbare expertise en infrastructuur in de participerende afdelingen te realiseren.

2.4 Projectgroep: multi-institutionele materiaalverzameling en -bewerking. Bewezen productiviteit van dit type samenwerking binnen de pathologie

2.5 Kennisoverdracht en implementatie: Korte lijnen binnen de Nederlandse pathologie (en binnen Nederland als geheel).

2.2 Samenvattend oordeel kwaliteit: toelichting naar de aanvragers

Benoem zwakke punten per onderdeel:

- 2.1 Probleemstelling en doelstellingen
- 2.2 Plan van aanpak
- 2.3 Haalbaarheid
- 2.4 Projectgroep
- 2.5 Kennisoverdracht en implementatie

2.1 Probleemstelling en doelstellingen:

De aanpak blijft beperkt tot inventariserend onderzoek; voor onderzoek naar mechanismen van de infectie en het ontstaan van weefselschade en -dysfunctie (de benoemde doelstellingen van het project) is dit in het algemeen toch niet geheel toereikend. De geformuleerde onderzoeksdoelen ten aanzien van mechanismen van ziekte zullen louter op basis van het onderzoeksplan naar mijn inschatting slechts ten dele kunnen worden gehaald. Het project is vrij sterk heterogeen v.w.b. de onderzoeksdoelen.

2.2 Plan van aanpak: Het project is heterogeen (infectieproces; mechanismen van ernstig ziekteverloop; late schade pulmonaal en extrapulmonaal) en betreft een samenwerking tussen o.a. pathologieafdelingen van vier academische ziekenhuizen. Uit het aangevraagde budget zal mogelijk niet het volledige onderzoeksprogramma kunnen worden bekostigd.

2.3 Haalbaarheid: in zijn totaliteit lijkt het project met de aangevraagde personele en materiële middelen moeilijk haalbaar. Minder algemeen gestelde doelen, met meer focus, kunnen wellicht dit probleem verhelpen.

2.4 Projectgroep: heterogeen, ook v.w.b. de onderzoeksdoelen. Binnen het project daardoor op onderdelen beperkte mogelijkheden voor 'kruisbestuiving'.

2.5 Kennisoverdracht en implementatie: geen opmerkingen.

2.3 Score voor kwaliteit

ZG	G	V	M	O
	X			

Zeer goed: Het voorstel adresseert de kwaliteitscriteria zeer goed, en ik heb eventueel een aantal suggesties voor kleine verbeteringen

Goed: Het voorstel adresseert de kwaliteitscriteria goed, maar een aantal verbeteringen zijn noodzakelijk

Voldoende: In het algemeen zijn de kwaliteitscriteria geadresseerd, maar er zijn significante tekortkomingen die gecorrigeerd dienen te worden

Matig: Het voorstel vertoont tekortkomingen met betrekking tot de kwaliteitscriteria, verbetering is noodzakelijk

Onvoldoende: Het voorstel vertoont ernstige tekortkomingen met betrekking tot de kwaliteitscriteria

Kruis een van de bovenstaande scores aan

3. Relevantiecriteria

Relevantiecriteria volgens de oproep tekst zijn:

- 3.1 Urgentie, impact en toegevoegde waarde voor zorg, economie en/of maatschappij en is publieke financiering noodzakelijk?
- 3.2 Unieke positie onderzoeksveld en toegevoegde waarde naast ander onderzoek
- 3.3 Borging en opschaalbaarheid
- 3.4 Samenwerking tussen disciplines en ketenbenadering
- 3.5 Diversiteit en patiëntenparticipatie

3.1 Samenvattend oordeel relevantie: toelichting naar de aanvragers

Benoem sterke punten per onderdeel:

- 3.1 Urgentie
- 3.2 Unieke positie
- 3.3 Borging
- 3.4 Samenwerking
- 3.5 Diversiteit

3.1 Urgentie: de onderzoeksdoelen zijn grotendeels zeker relevant voor de preventie en behandeling van COVID-19.

3.2 Unieke positie: samenwerking in de pathologie is op tal van vlakken, inclusief de pathologie van COVID-19 en de uitwisseling van patiëntenmaterialen en kennis, goed tot stand gebracht (inclusief de wettelijke inkadering van materiaalgebruik).

3.3 Borging: er worden geen problemen voorzien. De uitkomsten van onderzoek worden via de gebruikelijke kanalen met anderen gedeeld.

3.4 Samenwerking: is tot stand gebracht en is eerder bij andere onderzoeksprogramma's vruchtbaar gebleken

3.5 Diversiteit: subgroepen (leeftijd; rokers; andere risicogroepen) worden betrokken bij de evaluatie.

3.2 Samenvattend oordeel relevantie: toelichting naar de aanvragers

Benoem zwakke punten per onderdeel:

- 3.1 Urgentie
- 3.2 Unieke positie
- 3.3 Borging
- 3.4 Samenwerking
- 3.5 Diversiteit

3.1 Urgentie: de urgentie wisselt (aspergillose lijkt niet een kernprobleem te vormen bij COVID-19).

3.2 Unieke positie: inventariserend onderzoek in internationaal sterk competitief veld. Geen bijzondere

invalshoeken of hypothesen; geen 'hypothesis-driven' onderzoek.

3.3 Borging: er worden geen problemen voorzien

3.4 Samenwerking: de heterogeniteit van onderzoeksdoelen en het relatief grote aantal participerende instellingen vereist wel consensus, vooraf en tijdens het onderzoek, v.w.b. prioritering van middelen.

3.5 Diversiteit: geen zwakke punten.

4. Begroting

Legenda: TH (Te hoog), R (reëel), TL (te laag)

4.1 Begroting

TH	R	TL
	X	

In hoeverre is het budget realistisch gezien de geplande activiteiten? Is de toelichting op de begroting voldoende helder?

Het lijkt niet uitgesloten dat het volledige onderzoek, met alle deelonderzoeken, niet op alle punten / details volledig door de aangevraagde financiën gedekt kan worden. In dat geval moeten keuzen gemaakt worden.